UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM
Pedagogická fakulta

KLAUZURNÍ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA

Magisterské studijní programy

Magisterské dvouoborové studium učitelství ČJL pro SŠ,
Magisterské dvouoborové studium učitelství ČJL pro 2. st. ZŠ
Magisterské jednooborové studium učitelství ČJL pro 2. st. ZŠ + SŠ

29. srpna 2022

Jméno a příjmení:

Aprobace:

Identifikační číslo:

	počet bodů
Stylistika	
Syntax	
Morfologie	
Lexikologie a tvoření slov	
Fonetika, fonologie a pravopis	
CELKEM	

Celkové hodnocení: **A** **B** **C** **N**

Student/-ka byl/-a seznámen/-a s výsledkem KP z ČJ

datum: podpis:

Hřivny jsou v Evropě téměř bezcenné

Jana Šafaříková / redaktorka MF DNES

Před odchodem z Ukrajiny si mnozí běženci z bank pro jistotu vybrali své úspory v hotovosti. V Evropě ale stojí před dalším problémem: zdejší banky o jejich hřivny, které chtějí vyměnit za místní měny, většinou nestojí.

Buď jejich směnu zrušily už před lety jako nevýhodnou, případně proto, že o ukrajinskou měnu nebyl zájem. „Neměli jsme v této měně v podstatě žádné obchody," uvedl například zástupce německé Reisebank, která se zaměřuje na cestovatele a běžně směňuje stovku různých měn z celého světa. Hřivny ovšem v nabídce nemají už osm let.

Stejně v současné době postupuje také ukrajinská centrální banka, která si drží zahraniční měny a jejich výměnu za hřivny rovněž odmítá. Současnou situaci komplikuje nejistota ohledně vývoje na Ukrajině i to, že zájem je značně jednostranný: lidé chtějí hřivny prodávat, ale nikoli kupovat.

Problémem se nadále zabývá Evropská centrální banka a Evropská komise. Těžko mohou banky nutit k pro ně nevýhodným obchodům, uvažuje se proto o alternativních řešeních. Jedním z nich je zavedení garantované hodnoty hřivny, která by bankám a dalším institucím vyrovnala ztráty při propadu. Další možností je pak zcela odlišná cesta, kdyby se místo zásahů do finančního systému běžencům raději plošně rozdávaly finanční „uvítací balíčky". Situaci navíc komplikuje i to, že aktuálně nikdo nedokáže ani přibližně odhadnout, jakou hotovost si s sebou miliony Ukrajinců přijíždějících do Evropy celkem přivážejí. Samostatnou otázkou pak je, jak nejlépe zabránit, aby zde nedocházelo k organizovaným podvodům.

Vše je přitom relativně jednoduché pro ty, kdo si v Evropě své peníze vybírají platební kartou z bankomatu, kdy se ukrajinská měna podle oficiálního směnného kurzu automaticky konvertuje na místní. Přičemž řada institucí včetně ukrajinské centrální banky na odjíždějící ze země opakovaně apelovala, aby se nespoléhali na hotovost, ale právě na platební karty.

1. STYLISTIKA

1.

a) Přiložený text přiřaďte ke slohovému útvaru:

b) Do které funkčněstylové oblasti patří tento text?

c) jaké slohové postupy se v textu dominantně uplatňují?

2.

a) Jak je text členěn z hlediska horizontálního?

b) Uveďte dílčí téma

1. odstavce:

3. odstavce:

4. odstavce:

3. Které prostředky vertikálního členění textu a s jakou funkcí se v textu uplatňují?

prostředek: **funkce:**

4. Slovní spojení „uvítací balíčky“ **je uvedena v uvozovkách. Co tím autorka textu dává najevo?**

5. K následujícím slovům přiřaďte na základě textu jejich adekvátní slohový příznak. **Vybírejte přitom ze škály – výraz hovorový, neutrální, knižní.**

běženec

stovky

apelovat

2. SYNTAX

1. V první větě textu:
   a) najděte nepravou skladební dvojici a uveďte její správný ekvivalent

   b) první větu s Vaší úpravou napište

   c) analyzujte stavbu této věty a znázorněte ji náležitým plošným schématem (na úrovni VŠ).

2. a) Uveďte sémantický vztah mezi 1. a 2. elementární textovou jednotkou v 1. odstavci. Zvolte z těchto možností: a) vysvětlovací, b) odporovací, c) vyvozovací, d) slučovací.

   b) Vyjádřete tento vztah explicitně odpovídajícím připojovacím konektorem (uveďte jej).

3. Jakou textotvornou funkci má slovo *stejně* na počátku 3. odstavce?

4. **V každé z následujících vět je *se*. Proč?**

a) **Problémem *se* nadále zabývá Evropská centrální banka a Evropská komise.**

b) **Uvažuje *se* proto o alternativních řešeních.**

5. **Náležitou slovoslednou úpravou odstraňte 2 předložky za sebou v textu (viz níže), větný celek napište.**

Těžko mohou banky nutit k pro ně nevýhodným obchodům.

6. **Znázorněte stavbu následujícího souvětí náležitým plošným schématem, v kterém budou údaje o jednotlivých větách (větněčlenská funkce, způsob připojení, sémantický vztah).**

Ukrajinská centrální banka, která si drží zahraniční měny, jejich výměnu za hřivny rovněž odmítá, současnou situaci navíc komplikuje nejistota ohledně vývoje na Ukrajině a značně jednostranný zájem, protože lidé chtějí hřivny prodávat, ale nikoli kupovat, proto banka opakovaně apelovala na Ukrajince mířící do Evropy, aby nespoléhali na hotovost, ale na platební kartu, neboť při výběru z bankomatu se hřivny automaticky konvertují na místní měnu.

3. MORFOLOGIE

1. **Určete slovnědruhovou platnost slov užitých v textu:**
   a) *hotovost*
   b) *zdejší*
   c) *běžně*
   d) *komplikuje*
   e) *při*

2. **Určete deklinační vzor níže uvedených podstatných jmen:**
   a) *řešení*
   b) *systém*
   c) *Ukrajinec*

3. **Určete třídu níže uvedených sloves:**
   a) *vyměnit*
   b) *komplikovat*

4. **Utvořte:**
   a) **přechodník minulý činný pro ženský rod mn. č. od slovesa** *uvést*
   b) **přechodník přítomný činný pro mužský rod j. č. od slovesa** *rovnat*
   c) **příčestí trpné pro mužský rod j. č. od slovesa** *nutit*
   d) **2. osobu jednotného čísla rozkazovacího způsobu slovesa** *zabránit*
   e) **podstatné jméno slovesné od slovesa** *vybrat*

5. **Uveďte latinský název pro 6. pád**

6. **Napište latinský název pro vid**

7. **Určete druh číslovky** *osm*

8. **Utvořte 2. pád množného čísla od podstatného jména** *hřivna*

9. **Utvořte 7. pád množného čísla od podstatného jména** *zástupce*

4. LEXIKOLOGIE A TVOŘENÍ SLOV

1. K daným výrazům uveďte jejich příslušné slovotvorné charakteristiky.

	směna	*balíček*
motivující slovo		
slovotvorný základ		
slovotvorný formant (včetně hláskových alternací)		
slovotvorná kategorie		
slovotvorný způsob (a postup)		

2. Vypište z textu:

a) choronymum:

b) chrématonymum:

c) antroponymum:

3. K uvedeným slovům z textu přiřaďte náležitý způsob jejich utváření. Vybírejte přitom ze škály: a) komplexní způsob kompozičně-derivační, b) derivace sufixální, c) komplexní způsob kompozičně-konverzní, d) komplexní způsob abreviačně-kompoziční.

jednostranný

jednoduchý

bankomat

4. K vybraným následujícím slovům cizího původu z textu uveďte na základě jejich lexikálního významu v textu jejich domácí jednoslovné synonymum.

centrální

komplikovat

oficiální

automaticky

5. FONETIKA, FONOLOGIE A PRAVOPIS

1. **a) Transkribujte (užijte pouze českou transkripční soustavu) následující věty:**

Své myšlenky a nápady musíte vysvětlovat mnoha lidem nebo často i celým týmům. Lépe uspěje ten, kdo zaujme a přesvědčí obsahem i formou své řeči. Naopak velký odborník může hodně pokazit, pokud se neumí „vymáčknout", mluví rozpačitě, nesrozumitelně nebo monotónně nebo ho brzdí tréma.

b) Vypište z vět ve cvičení a) příklonky:

c) Vypište z vět ve cvičení a) minimálně 2 slova, v nichž dochází k asimilaci znělosti:

2. **Vytvořte libovolnou zjišťovací otázku k předchozímu textu (viz přechozí úkol č. 1) a graficky naznačte průběh její <u>koncové</u> kadence (na posledním taktu):**

3. **Podtrhněte slova, která v následující výpovědi budou logicky zvýrazněna <u>větným přízvukem</u>:**

Na sportovních hrách si vedli Slováci, naopak Čechům se vůbec nedařilo.

4. **a) Podtrhněte <u>neortoepické</u> výslovnostní podoby:**

shromáždění [zhroma:žďeňi:] *švestka* [šveska]

brandýšští [brandi:šťi:] *k domu* [g domu]

v kapse [f kapce] *ženská* [žencka:]

studenti [studeňťi] *venku* [veŋku] *s jiřím* [z jiři:m]

b) Uveďte, k jakému <u>druhu asimilace</u> došlo v příkladech:

studenti [studeňťi]

venku [veŋku]

ženská [žencka:]

5 **Vysvětlete rozdíl mezi termíny foném a hláska.**

6. **V následujících větách opravte všechny jazykové chyby.**

V neděli na kolínsku u obce Žabonosi zemřel třiaštyřicetiletý motorkář. Podle zjištění policie jel ve směru z D11 a zřejmně nepřispůsobil rychlost jízdy zatáčce, dostal smik, a vjel mimo silnici kde narazil do ocelovích svodidel. Vyší ceny energií teď trápý všechny sklárny v Česku. Například sklárna s pivovarem v Harachově jen za první čtvrdletí tohoto roku zaplatila za energie o třetinu víc, než za celý uplinulí rok. Jak řekl pro ČTK majitel sklárny Zbišek Levý aby firma přežila, sáhla do peněz, již měla nachystané na investice. Rodiče 6 letých dětí požádaly o odklad nástupu svých potomků do Základní školy. Do uměle vybudovaného okrasného jezírka v Jirkově se nastěhovali žáby, lidem z nedalekého paneláku však žabý kvákání vadí a proto sepsaly petici. Zasklenné pergoli MURANO od kvalitního německého výrobce, fungují jako účiná ochrana proti dešti a roššiřují obytnou plochu rodiných domů. Precizní provedení každého detailu a široká nabídka rozšíření jako jsou střešní markíza, LED podsvícení nebo infrazářiče, to jsou kvalitní pergoly naší značky Lewens! Vymícená část lesa byla oplocená a opětovně zalesněná kvůli ochraně ohrožených živočišných a rostliných druhů. Používáte šampóny na splyhlé vlasy? Součástí akce byl i workschop zaměřený na trest domácího vězení, který si odsouzený neodpikává za mřížema, ale ve svým obydlý.